

DISPUTATIO FEVDALIS
SECUNDA:

EX PRIMO LIBRO
SCHOLARVM FEVDA-
LIUM DESUMTA:

ET IN INCLYTA ARGENTO-
ratenfium Academia publici exercitij
causa proposita.

à

GEORGIO OBRECHTO IC.

Respondente:

M. VALENTINO STEINMETZ
LIPSICO.

Disputabitur mense Martio.

ARGENTORATI

Excudebat Antonius Bertramus, Anno
M. D. XCVII.

MAGNIFICA PRAE-

STANTIA, NOBILI VIRTUTE,
EXIMIAE ERUDITIONIS COPIA, ELO-
quentia, auctoritate, ac longè rerum usu & expe-
rientia excellentissimo viro, Dn. DAVIDI PEI-
FERO LIPSENSI & C. I. V. D. & illustris-
simi Septemviratus Saxonici
Cancellario,

Studiorum meorum Mecœnati S. P. D.

Um æstate superiori post relictam MAR-
PURGENSEM Academiam, uberioſis ego
ingenij cultus in LL.ſcientia capiendi voto,
aliam ſtudiorum ſedem quærere conſtituiſ-
ſem, & itineris mei ratione ſic ferente FRANCOFUR-
TUM ad Moenum ingreſſus eſſem, commodum & fe-
lici quodam fato meo contigit, ut Magnificentiam
tuam legatione publica ſummo cum honore ibidem
attentam, offenderem, & occaſione communis hoſpi-
tij, in cognitionis & notiæ tuæ partem aliquam beni-
gnè reciperer ac pervenirem. Quo quidem tempore ita
grata mihi acceptaq; accidit in ſumma gravitate ſum-
ma comitas tua, ut poſt unum alterumq; inter nos ha-
bitum ſermonē, illam non modò prædicatione omni-
um majorem eſſe ipſe ſenſerim: Verùm etiam tu ani-
mum meum in certiffimam de perpetua tua bonitate
ſpem arrexis, & eam mihi fiduciam conciliaris, ut vel
in primis te numerare poſthac debeam, à quo ſtudio-
rum

rum meorum commoda aliquando promoveri, auge-
ri & ornari maximè poſſint. Etenim ſi tùm temporis
ultrò & nullo meo provocatus merito, pro (quod in
minimis tuis laudibus eſt) variarum linguarum, omnis
hitoriæ totius Philoſophiæ, utriuſq; juris, magna co-
gnitione tua ſapienter & utiliter commemorando ex-
ponere, & rudi mihi ac τῶν κατὰ τὸ βίον πράξεων ἀπείρων
indicare non dubitaris, quibus in regionibus & qua ra-
tione omnis generis præſtans & politæ doctriinæ copia,
cum civilis prudentiæ adminiculo ſalutari conuncta,
acquirenda & comparanda ſit: ſimul etiam pro cando-
re animi tui, & (quæ maxima ac pulcerrima in te virtus)
pro publici boni ardentiffimo amore, & patriæ cōmo-
dorum reſpectu, me vehementer cohortatus ſis, ne in-
genij illa dona, quantum vis perexiguâ, quæ magnus ille
Deus in me contuliſſet, tanquam immotam aquam
turpiter ſordeſcere paterer, ſed hoc ætatis meæ flore, hoc
virium robore: aſſiduitate diligentiæ & indiſtriæ cona-
tu indefeſſo fideliter excolerem: Quantò magis ſperare
auſim, ſi quæ in ſtudijs per benignam DEI conceſſionē
operæ præcia progreſſu temporis fecero, ea tibi probari
poſſe & egregij favoris ac promotionis tuæ auxilio ad-
juvari debere. Non, n. tu is es, qui, quod iſti hodiè Var-
rones ſolent, juniorū indiſtriæ inideas: verum illum
apud LIVIUM ſc nem, unicè imitandum tibi proponas,
qui & ipſe ſe gloriæ juniorum ſucceviſſe meminerat, &
ad tuam gloriā conſurgentes alios lætus aſpiciebat. Ego
verò, quanquam de me nihil ſingulare, ſed omnia me
diocria, vel etiā in ſra mediocritatē, poſſum polliceri: ad-
coq; ab omni cū laude ingenij, tūm indiſtriæ facul-
tate,

tate, abesse me quam longissimè sciā: Tamen ut animū meum ab utilium in vita rerū cognoscendarum cupiditate nihil abhorrere, sed eundē, utpotè salutariū monitionum, & non vani augurij M. tui, memorem, inq; laudandas artes & scientias intentū esse, publico aliquo documento significē & evidenter probem: Facile passus sum præsentis disputationis, de materia per se quidem pulchra, sed admodū difficili, quæq; non tantum apices & thesauros principum, sed etiam sapientum virorum ingenia & calamos omni ætate mirabiliter exercuit provinciā, in meā præstantiss. ICTO GEORGIO OBRECHTO, Antecessore huius Academiæ primo ac præcipuo, derivari. Eam disputationē, nomini tuo, omniū in patria nostra hominū ore & stylo, illustri, micritissimò dedicamus, persuasissimum quidem habentes, & modis omnibus obsecrantes, ut hanc publicā boni animi cultusq; mei in M. T. significationem & compellationem pro tua bonitate boni consulas, nec fallas opinionem quā semper habui de te: amicitia olim cum patre meo τῷ ἐν ἀγῶνι, MAURICIO, Medico & Professore in cōmunis patriæ Academia, cultā: benevolentiam etiā fratribus & cognatis meis sæpè exhibitā: favorē deniq; & prædicandam benevolentiam mihi nuper in proximo congressu nostro prolixè ostensam perpetuò duraturam & indies vires & incrementa assumpturā esse. Valeat T. M. & patriæ nostræ commodis & utilitati publicæ, pristino salubrium consiliorum suorum tenore, diutissimè profit & præsit. Dat. Argentinæ, Mense Febr. exeunte. Anno M. D. XCVII.

T. M. addictissimus

RESPONDENS.

DIPVTATIO SECVNDA:

EX PRIMO LIBRO SCHOLARVM FEVDALIVM
desumpta.

DE FEVDI DIVISIONE
& Varijs distinctionibus.

CAPUT QUINTUM,

IN superiori disputatione due cognitionis questiones, An sit jus feudorum, & quid sit feudum, explicatae sunt.

2. Deinceps ad tertiam questionem progredimur, & quotuplex Feudum sit, ostendimus.

3. Definitioni enim rectè subiicitur Divisio: Quia ut definitio, quid res sit, explicat: Ita divisio, qualis sit, demonstrat, & rem, quæ prima fronte una videtur, in sua membra partitur.

4. Et si autem in dividendis feudis tot penè sint opiniones, quot capita, ut affirmat Curt. Iun. de feud. p. 1. q. 8. in pr. cum alij duas, alij quatuor, alij quinque, alij sex, alij septem, alij octo, alij decem, alij undecim, alij duodecim, alij tredecim, alij septemdecim, alij viginti, alij viginti duas constituerint, no. Curt. Iun. d. loco, Dn. Vult. de Feud. lib. 1. c. 8. n. 1. & Nicol. Intrigol. de F. q. 21. n. 1.

5. Et si quoq; difficile valde sit, eam ponere divisionem, quæ per omnia regulis Dialecticorum conveniat, cum totum jus Feudorum ab ijs compilatum sit, qui non ad artem, sed magis ad receptas consuetudines respexerunt:

6. Tamen docendi causa commodius nobis videtur, ut

bimembrem, & ὡς αὐτὸ constituamus divisionem: Et hanc iterum ex varijs respectibus distinguamus: Vt ita ab Interpretibus introducta, & longo usu approbata distinctiones, eo melius tradi, & tradita cognosci possint.

7. Vnde dicimus Feudum, & ὡς αὐτὸ, in duo genera non male deduci, nempe in Proprium & Improprum. sec. Curt. Iun. de F. d. q. 8. n. 1. & 27. Ferrar. d. F. libr. 1. c. 6. Somsbec. de F. p. 3. n. 1. VVesenbec. de F. c. 2. n. 1. & Mozz. de divis. Feudor. n. 31. Hac enim divisio certo feudorum jure probatur libr. 2. F. tit. 33. & tit. 48.

8. Nec ab hac divisione illa dissentit, qua Feudum aliud Rectum, aliud Non rectum esse dicitur, lib. 2. F. tit. 33. & notant VVesenb. de F. c. 2. n. 2. Schrad. de F. p. 2. c. 3. pr. & D. Vult. de F. lib. 1. c. 8. n. 37.

9. Et si enim Rectum feudum varijs modis dicat. ut no. Curt. Iun. de F. d. p. 1. q. 8. n. 18. Nunquam tamen improprum, sed semper est proprium feudum. Curt. Iun. d. q. 8. nu. 18. & D. Vult. d. c. 8. n. 37.

10. Et hoc proprium feudum nobis jus esse videtur, ita à domino & vasallo constitutum, ut communem feudi rationem, lib. 2. F. tit. 2. §. ult. Vel propriam feudi naturam habeat, atq; retineat, lib. 1. F. tit. 7. Quodq; proprio jure feudi censetur, lib. 1. F. tit. 1. §. ult. Et ut nos loquimur, Das eines recht. Lehen eigenschafft hat.

11. Hac communis feudi ratio, vel propria feudi natura, est qualitas quadam feudo à principio innata atq; indita: ex qua feudalis juris vis ac potestas proficiscitur.

12. Et regulariter semper feudo inesse intelligitur: Nisi contraria pactio vel consuetudo probetur, lib. 2. F. tit. 2. §. ult.

13. Itaq; si quis, siue Dominus sit, siue vasallus, hanc communem

munem feudi rationem, vel propriam feudi naturam, mutam dicit, ut id probet necesse est: Quia illi juris feudalis praesumptio repugnat, d. tit. 2. §. ult.

14. Hac autem communis feudi ratio, vel propria feudi natura, in varijs juris feudalis regulis atq; sententijs consistit, quarum aliae ad causam efficientem, aliae ad materiam, aliae ad formam, aliae ad finem, aliae deniq; ad effecta feudi pertinent, de quibus plura in Scholis nostris.

15. Vnde videmus in Germanicis investituris, de communi feudi ratione, vel propria feudi natura, hanc clausulam apponi: Darvon er vnser getrewer Lehenman sein sol/ wie er uns in trewen gelobt / vnd Lehenpflicht gethon hat / vnsern Schaden warnen / besses werben / die Lehen trewlich verdienen / denen / auch so offte sie zu sahl kommen / rechte folg thun / vnd sich damit halten / wie solcher Mannlehen gütter recht vnd gewonheit ist / no. Schneid. de F. p. 1. n. 36.

16. At proprium feudum varijs iterum respectibus distinguari potest.

17. Nam respectu causae efficientis, primò distinguari potest, in feudum Nobile, & Non nobile vel Ignobile, lib. 2. F. tit. 10. ubi communiter notatur.

18. Nobile vulgò dicunt esse, quod annexam habet dignitatem, & quod eo ipso possessorem suum vel accipientem nobilitat.

19. At non nobile vel Ignobile, quod nullam annexam habet dignitatem, nec accipientem nobilitat, no. Alvarot. & communiter alij d. lib. 2. F. tit. 10.

20. Et in hoc omnes Feudistas inter se cōvenire, omnesq; hoc affirmare dicit. D. Rosenthal d. F. c. 2. concl. 3. & Duaren. de F. c. 4. n. 8.

21. Vnde

21. Vnde verò cognosci debeat, quod feudum accipientem nobilitet, non satis inter Feudistas convenit.

22. Alij enim ex tenore investituræ, alij ex concessione jurisdictionis, meri, vel mixti imperij, alij ex loci vel curia Domini consuetudine, alij ex subditorum numero, & alij ex qualitate & quantitate præstationum feudi id cognoscendum statuunt, quos allegant D. Vult. de F. lib. 1. c. 8. num. 9. & D. Rosenthal de F. c. 2. divis. 3.

23. Et ita hi Feudum Nobile & Ignobile ab effectu definiunt, nempe quod accipientem vel nobilitet, vel non nobilitet.

24. Male: Quia nullo certo juris feudalis fundamento nituntur: Et quia nobilitas & ignobilitas non rebus, sed personis coherere, & non à rebus, sed à concedentis arbitrio dependere solent, no. D. Vult. de F. lib. 1. c. 8. n. 9.

25. Qua de causa rectè Duarenus hanc opinionem non veram esse dixit in tr. de F. c. 4. n. 8.

26. Verior autem nobis illorum videtur sententia, qui feudum nobile & ignobile, ex causa efficiente æstimandum, atq; definiendum putant, nempe, ab illo, qui tale feudum tribuit.

27. Feudum enim sua natura neminem nobilitat: Sed ut hoc fiat, necesse est, ut ab Imperatore, vel ab alio jus nobilitandi habente, pro nobili feudo detur, secundum Zas. de F. p. 2. n. 5. Duaren. de F. cap. 4. n. 8. & D. Rosenthal. de F. cap. 2. concl. 6. Hoc est, ut ita detur, quod dans accipientem velit esse nobilem.

28. Exempli causa, in Imperio jus nobilitandi habent Imperator, Electores & Principes.

29. Ex quo, si quis ab his feudum pro nobili, h. e. ita accipit,

pit, quod dans voluerint accipientem esse nobilem, is omnino fit nobilis: Quia cum dans potestatem & voluntatē nobilitandi habeat, rectè effectus, Nobilitas nempe, sequitur. In hujus enim signum res seu feudum conferri videtur.

30. At non idem est, si quis à Barone, vel ab alio, qui jus nobilitandi non habet, feudum accipit.

31. Et si enim hic velit accipientem esse nobilem: Tamen voluntas est sine effectu, quia nobilitandi potestate destituitur.

32. Hac autem nobilitandi voluntas, vel ex investitura, eiusq; tenore apparet, vel non apparet.

33. Si apparet, res est expedita: Quia investitura instrumentum concedentis voluntatem satis probat.

34. Si verò non apparet, adhuc tale feudum nobile esse putamus: Quia cum ab eo profisciscatur, qui nobilitandi potestatem habet (in quo casu hic loquimur) non male in dubio voluntatem quoq; adfuisse præsumitur, no. D. Vult. d. c. 8. n. 9.

35. Et hoc eo casu magis obtinere arbitramur, quo alia circumstantiæ adsunt, ex quibus hæc præsumptio confirmari possit: Vt si tale feudum non rustico sed viro patricio, vel Doctori, vel alij de Repub. bene merito datum fuit.

36. Sic etiam hæc præsumptio eo casu erit fortior, quo possessor vasallus, longam annorum seriem numerare potest, qua feudum onusq; militiæ ei annexum, in familia sua resedit, ait Cuiac. lib. 2. F. tit. 10.

37. Qui enim antiquitus feuda possident, y facile nobiles esse creduntur, nisi contrarium appareat, d. tit. 10. ubi no.

38. Et hoc est, quod Bald. in præluo. Feud. Antiquum feudum, dixit, nobilitatem sapere, non novum, eo quod nobilitas in ictu oculi non nascitur.

39. Itaq. his ita se habetibus, feudum nobile illud esse dicimus, quod alicui ab Imperatore, vel ab alio potestatem nobilitandi habente, ita datur, ut is nobilis fiat.

40. Hoc nobile feudum iterum cum Barone, lib. 1. De benefic. c. 3. & D. Vult. d. cap. 8. n. 10. in Regale & Non regale distinguimus.

41. Regale feudum, est nobile feudum à principe, superiorem non recognoscente, cum regali dignitate alicui concessum, lib. 1. F. tit. 14. & lib. 2. F. tit. 10.

42. Hujus generis est dignitas Regni, Electoratus, Archiducatus, Ducatus, Marchionatus, & Comitatus, no. Schrader. de F. p. 2. c. 3. n. 3.

43. Et hoc feudum regale dicitur, quia investiti de hoc feudo, summam & quasi regiam potestatem in ijs locis habent, quia ad hoc feudum pertinent, secundum Ferrar. Montan. de F. lib. 1. c. 6. divis. 3. quem sequitur Schrader. d. c. 3. n. 4. Exceptis tamen ijs, quæ Imperatori in signum supremæ potestatis reservata sunt, no. Schrader ex Baldo, Ias. & Matth. de Afflict. d. c. 3. n. 5.

44. In nostra lingua hoc feudum appellatur, Ein Fahnlehen, quia de eo vassallus investitur cum vexillo, no. Schrader. d. c. 2. n. 6.

45. Posset etiam nominari Ein Scepterlehen, quia Ecclesiastici principes de eo cū sceptro investiuntur, no. Schneider. v. de F. p. 1. n. 30.

46. Non autem sufficit in hoc Feudo, Principem alicui Ducatum, Marchionatum, vel Comitatum in feudum dare: Sed præcipue requiritur, ut ei Ducis, vel Marchionis, vel Comitatus dignitatem tribuat.

47. Primum enim à Principe quis Dux, Marchio vel Comes

mes creatur: Et postea, in signum concessæ dignitatis, ei Ducatus, Marchionatus vel Comitatus, h. e. provincia aliqua, quæ ex dignitate alicui collata ita vocatur, in feudum confertur.

48. Nam provincia ex hominis dignitate, & non homo ex dignitate provincia nomen mutuatur: Et dignitas personæ, non rei coheret.

49. Qua de causa defuncto in dignitate, nemo ullo modo heres fuit. Nemo enim in feudo regali olim successit, nisi id ab Imperatore, vel rege, de novo per investituram acquiescerat, lib. 1. F. tit. 17.

50. Nec repugnat, quod Obertus de Orto, eum, qui à principe, de Ducatu aliquo investitus est, Ducem more solito vocari, qui de Marchia Marchionem dici, qui verò de Comitatu, Comitem appellari adfirmat, lib. 2. F. tit. 10.

51. Non enim inde inferri debet, id eo quem Ducem, vel Marchionem, vel Comitem esse, quod de Ducatu, Marchionatu, vel Comitatu investitus sit:

52. Sed potius dicendum, hac de causa Ducem, Marchionem, vel Comitem aliquem esse, quod à Principe Dux, Marchio vel Comes creatus, & quod creato Duci, Marchioni vel Comiti, provincia aliqua, sustinenda dignitatis causa, data sit.

53. Hæc autem provincia ab accipiente, vel Ducatus, vel Marchionatus, vel Comitatus appellatur: Et inde propter relationem, quæ est inter accipientem & provinciam, fit, ut ille qui Ducatum habet, Dux, qui Marchionatum, Marchio, & qui Comitatum, Comes vocetur, no. D. Vult. de F. libr. 1. c. 8. n. 10.

54. Et certè si dicimus à Ducatu, Marchionatu vel Comitatu

mitatu, & non ab Imperatore, Ducalem vel aliam dignitatem, in accipientem transire: Non solum falsum erit, Regales dignitates ab Imperatore, tanquam à fonte, profluere:

55. Sed etiam sequetur, Ducatum, vel Marchionatum, vel Comitatum esse causam efficientem Ducis, Marchionis vel Comititis: Et maiorem Ducatus, Marchionatus vel Comitatus, in creando Duce, Marchione vel Comite vim esse, quam Imperatoris: Quod est absurdum.

56. Vnde adhuc hodie videmus, Si Comites Ducatum, vel Nobiles Comitatum aliquem adipiscuntur, eos non statim appellari Duces, vel Comites: Sed tales primum ab Imperatore creari, & illis creatis, à Ducatus vel Comitatus possessione, nomen Ducis vel Comititis attribui. Et hæc de feudo regali.

57. Non regale feudum, est feudum nobile, quod ab Imperatore vel alio, nobilitandi potestatem habente, sine regali dignitate alicui conceditur: Vt quis in specie tantum nobilis fiat, d. lib. 2. F. tit. 10. pr. vers. Qui verò à principe.

58. Et ita in non regali feudo tria requirimus: Primum est, ut cōcedens nobilitandi potestatem habeat: Quia, si hanc non habet, non etiam nobilitatem alteri conferre potest. Nemo enim plus juris in alterum transferre potest, quam ipse habet, l. Nemo. 54. D. de R. l.

59. Alterum est, ut etiam nobilitandi voluntatem habeat: Quia si hæc abest, nihil potestas proderit.

60. Hæc enim sine voluntate nullū parit effectum: Quia non sequitur, Hic nobilitandi potestatem habet, & Petro feudum contulit: Ergo illi nobile feudum dedit. Potuit enim etiam ignobile feudum concedere.

61. Et propterea hic illud vulgatum locum habere potest: Non probat hoc esse, quod ab eo potest abesse,

ut

ut no. Dd. in l. Neg. natales, 10. C. De probationibus.

62. Tertium est, ut is, qui tale feudum cōcedit, vasallum tantum velit esse Nobilem, non etiam Ducem, Marchionem vel Comitem: Quia in hoc à regali feudo distinguitur.

63. Et ita nobilis in genere consideratus, sub se comprehendit nobilem in regali dignitate constitutum, & nobilem in specie, qui nimirum regalis dignitatis expers est. Et hæc de feudo nobili.

64. Non nobile vel ignobile feudum id esse statuimus, quod sine nobilitandi voluntate alicui est concessum.

65. Et hæc voluntas velet illius, qui nobilitandi potestatem habet, vel qui non habet.

66. Priori specie, tale feudum accipientem non facit nobilem: quia de dantis voluntate non constat. Feudum enim sine nobilitandi voluntate dedit.

67. Nec etiam posteriori specie: quia dantis potestas deficit.

68. Sola autem voluntas sine potestate nihil operari potest: alias sequeretur, Rusticum, si vellet, posse creare nobiles: quod est absurde falsum.

69. Et hoc feudum d. lib. 2. F. tit. 10. plebeium, & à Baldo in diuis. feudor. Burgense vocatur: quam appellationem à Germanis sumsisse videtur.

70. Nos enim hoc feudum Ein Bürger oder Bawrlehen vocamus, Schneidov. de F. p. 1. n. 34. Et hæc de prima feudi distinctione.

71. Deinde respectu cause efficientis, feudum in vetus, seu patrum vel antiquum, & novum distinguitur lib. 2. F. tit. 3. in pr. tit. 12. & tit. 10. §. 1. tit. 14. & 15: quia ratione huius cause, ita feudum appellari solet.

B 3

72. In

72. In nostra lingua hoc vocatur, Ein Alltlehen / Ein Alltäterlich oder Stättlehen.

73. Et licet sint, qui feudum vetus à Paterno & Antiquo, & rursus hæc inter se distinguant: Tamen nos ob sequentes rationes hæc omnia pro uno habemus.

74. Nam primò, si feudum vetus vel Paternum, vel Antiquum, cum veteri confertur, nulla inter vetus vel Paternum vel Antiquum feudum est differentia, ut rectè Eguin. Baro affirmat lib.1. F.tit.8. §. Hoc quoq. & lib.1. De beneficijs cap.7.

75. Deinde jure feudorum, ita novum feudum opponitur veteri, lib.2. F.tit.3. pr. tit.32. & tit.91. Sicut opponitur patrono, lib.1. F.tit.15. pr. vers. Nunc quidem. & §.1. Item lib.2. F.tit.11. §. ult. & tit.14.

76. Non ergò vetus & Paternum feudum inter se differre possunt: Sed potius illa feudi species his verbis exprimitur, qua novo feudo opponi solet.

77. Tertiò nusquam in jure Feudorum legitur, feudum paternum antiquo opponi: Cum ne quidem antiqui feudi ulla expressa fiat mentio.

78. Quodenim lib.1. F.tit.10. illius beneficii seu feudi sit mentio, quod quis ab antiquis temporibus tenuit, id ad nobile feudum pertinet, & non ad illud, quod Novo opponitur.

79. Ex quo licet Interpretes velint, Paternum & Antiquum feudum inter se opponi: Tamen fatentur, in effectu eadem esse, & promiscuè usurpari. Clar. in comm. sent. §. Feudum. q.8. n.1. Sonsbec. de F.p.3. n.4. Rol. à Valle cons.41. nu.12. vol.2. & Vvesenbec. de F.c.2. n.6.

80. Et sanè interpretibus nullo modo concedere possumus, Paternum feudum illud esse, quod à patre, vel ab alio ascendente,

dente, usq. ad quartum gradum est acquisitum, d. lib.1. F.tit.8. §.1. Et antiquum feudum esse, quod acquisitum est ab uno ab ascendentibus, ultra quartum gradum, ut communiter Fendista notant, d. tit.8. n.1.

81. Potius enim paternum feudum id nobis dici videtur, quodcunq. à parentibus sive à superioribus descendit, lib.2. F.tit.50.

82. Sicut etiam in l. Patri.20. D. Ad l. iul. de adult. patres pro parentibus accipiuntur: Et in l.4. §. Parentem. & in l.1. §. Generaliter. D. de legat. præstan. parentes in infinitum appellantur.

83. Itaq. feudum vetus, paternum & antiquum nos pro eodem feudo habendum dicimus.

84. Hoc ita describi potest, quod sit, cuius causam vasallus non à seipso habet: Sed ab alio quocunq. ascendente vel superiore, qui primus feudum acquisivit, lib.1. F.tit.8. §.1. lib.2. F.tit.50. vers. Paternum.

85. Vnde etiam lib.2. F.tit.11. §.1. Feudum paternum illud esse dicitur, quod fuit illius parentis, qui eius cognationis communis parens fuit: Quia hoc feudum à primo acquirente, qui omnium agnatorum communis parens est, & origo, profiscitur.

86. At novum feudum id nobis esse videtur, cuius causam acquirens vasallus, non ab alio, sed à seipso, & à domino concedente habet, lib.2. F.tit.12. & tit.32. vers. Novum.

87. Novum enim dicitur, quia de novo, & per novam investituram primò quæritur, d. tit.32. vers. Novum.

88. Vnde Curt. Iun. de F.p.1. q.8. n.6. novum feudum illud esse dicit, quod de novo alicui conceditur, & quod initium habet in persona primi investiti per d. tit.32. vers. No-

89. Idem

89. Idem sentiunt Decius consil. 445. n. 2. vol. 1. ubi dicit, Feudum novum non procedere à successionem: Et Ias. consil. 180. n. 2. vol. 1. ubi feudum novum dici affirmat, quod non provenit à linea, vel successionem progenitorum: Item Grat. consil. 4. n. 8. vol. 1. ubi feudum novum illud dici ait, quando nulla alia præcessit investitura: vel in quo aliquis non habet causam ab alio.

90. Huius generis est feudum, quod frater à Domino accepit lib. 1. f. tit. 1. § cum verò: item quod frater acquisivit lib. 1. f. tit. 20. sive quod à fratribus initium habuit lib. 1. f. tit. 8. § ult.

91. Sic etiam huius generis est, si vetus aliquod feudum, ad Dominum reversum, ab eo, vel eidem qui antea habuit, vel alij, nova investitura conceditur.

92. Non enim amplius antiquum, sed novum dicitur, ut Menoch. uno ore Dyn. Alvarot. Isern. Bald. Raymundum, Alexand. Decium, Iacob. à S. Georg. & Paris. affirmare dicit consil. 104. n. 35. vol. 1.

93. Item huius generis est, si bona allodialia antiquo feudo incorporantur, sec. Zas. de f. p. 3. n. 8. & Schrader. de f. p. 2. c. 3. num. 63.

94. De his enim bonis vasallus, non ut de allodialibus, sed ut de feudalibus bonis, de novo à Domino investitur: Vt non malè cum Baldo lib. 2. f. tit. 45. n. 19. in fin. dicamus, Novam causam, vel qualitatem, facere novum feudum.

95. Præterea huius generis est, si prima investitura forma, per novas conditiones, novaq. pacta mutatur, ut Bald. Oldrad. Ias. Brunum & Cephal. asserere respondit Tiber. Decian. consil. 23. n. 35. vol. 1. quia mutata forma, res ipsa mutata intelligitur: & consequenter etiam nomē rectè mutatur. no. D. Vult. de f. lib. 1. c. 8. n. 4.

96. Vnde

96. Vnde Hyppol. Riminaldus, Quoties, ait, feudum ex novis conditionibus alteratur, catenus novum dicitur: at in reliquis non expressis, remanet antiquum vel paternum, quæ refert & sequitur Mozz. de f. de divis. feud. n. 55.

97. His ita de veteri & novo feudo explicatis, non male queri potest: Si novum feudum, ut vetus, seu antiquum, vel paternum alicui detur, Nach art vnd eigenschafft ci- nes rechten alten Stättlebens / an jure veteris, vel antiqui feudi possessum, naturam veteris, seu antiqui feudi induat: ita nimirum, quod non extantibus descendenti- bus, in collaterales devolvi possit?

98. Referre dicimus: An feudum Ecclesiasticum sit, an seculare.

99. Priori casu, feudum novum ab Episcopo, vel Abbate, vel ab alio Prelato, pro veteri, seu antiquo datum, non habetur pro veteri, vel antiquo: quia Ecclesiarum Prelati, non possunt Ecclesiæ conditionem deteriore facere. l. jubemus. 14. C. de Sacros. Eccles. & c. cum Apostolica, de his quæ fiunt à prælato. no. Zas. de f. p. 12. n. 45.

100. At posteriori casu Bald. Barbat. Præpos. Oldrad. & alij, id pro veteri, vel antiquo feudo haberi negant, quos allegat Mozz. de f. de divis. feud. n. 61.

101. Et hanc opinionem communem dicunt Ias. consil. 152. vol. 2. & Gabriel lib. 3. conclus. tit. de feud. concl. 1. num. 1. itaq. judicatum fuisse testatur Albericus in Lexico, in verb. novum, in fin.

102. Alij verò affirmant hoc feudum, ita concessum, ne ipsa quidem & origine novum manere: at paterni, sive antiqui feudi effectus consequi, quos allegant D. Vult. de f. lib. 1. c. 8. n. 6. & Intrigol. de f. q. 24. n. 12. cum seqq.

G

103 Nos

103. Nos posteriorem sententiam sequimur. Hoc enim feudum, causa & origine revera est novum: Quia à va-
llo de novo est acquisitum. Quia inquam de novo à Domino va-
sallo est concessum: Et ita in ipsius persona initium cepit.

104. At paterni seu antiqui feudi iura & effectus ha-
bet: Quia Domini & vasalli conventio talis fuit, ut antiqui
seu paterni feudi vires assumeret.

105. Et propterea non male pro veteri seu paterno feudo
habetur: Quia licuit Domino, rei suae, quam voluit, legem im-
ponere, l. in re mandata. 21. C. Mand.

106. Ex quo hanc sententiam plures communem dicunt,
quos ad lucit Dn Vult. de F. lib. 1. c. 8. n. 6. Et ab ea in judican-
do non esse recedendum adfirmant Curt. Inn. de F. p. 1. q. 8.
num. 8. & Frid. Schenck Limpurg. in Viridario conclus. 98.
eamq. probant Mynsing. obser. cent. 4. c. 84. & Gail lib. 2.
obs. c. 51.

107. At quid e contrario, Si vasallus de veteri seu pa-
terno feudo, tanquam de novo investitur, annè hoc
feudum naturam veteris seu paterni feudi amittit, &
novi feudi naturam assumit?

108. Ita quidem nonnulli opinati sunt, ut Paul. de Castro
cons. 159 nu. 2. vol. 2. Matth. de Afflict. decis. Neapol. 112.
Cephal. consil. 173. n. 9. & Tiraquell. de utroq. retractu. §. 32.
gl. 1. n. 33.

109. Nobis autem contraria sententia verior esse vide-
tur, per tex. lib. 2. tit. 14.

110. Non enim Dominus & vasallus agnatorum condi-
tionem, qui in veteri seu antiquo feudo jus quæsitum ha-
bent sine ipsorum consensu, deteriore facere possunt: Quia
hic non de unius, sed de multorum jure agitur: Et quia
factum

factum cuiq. suum, non alij obesse debet, l. factum cuiq. 159.
D. de R. I.

111. Et hanc sententiam secuti sunt Bald. Alvarot. Ale-
xand Dec. Socin jun. Rol. à Val. Zaf. & alij quos enumerant
Mozz. de F. de accidentalib. feud. num. 39. & Dn. Vult. de F.
lib. 1. c. 8. n. 7.

112. Quod si tamen in alteratione feudi agnatorum con-
sensus intervenit, omnino paternum feudum in novum mu-
tari potest, lib. 2. F. tit. 45 & ibi Præpos. n. 2. item Gail. lib. 2.
obs. c. 49. in fin. quia tum superior prohibitionis ratio cessat:
& quia cuilibet jure suo renunciare licet, l. pen. C. de pact. &
no. D Vult. d. c. 8. n. 7.

113. Nec opus est, ut hic agnatorum consensus in ipso al-
terationis actu interveniat: sed postea ratihabitionem acce-
dere sufficit sec. Mynsing. obs. cent. 4. c. 83.

114. Verum ex his quæ jam dicta sunt, nova oritur qua-
estio: Annè in dubio feudum novum, vel antiquum, seu
vetus præsumatur?

15. De hac questione varia atq. diverse Doctorum sunt
opiniones.

116. Alij. n. volunt, in dubio feudum præsumi novum, non
vetus, seu paternum, quos allegant Mascard. de probat. concl.
771. n. 2. vers. contrarium vol. 2. Menoch. de præsumtionib.
lib. 3. c. 93. n. 4. & Moz. de F. de naturalib. feud. n. 16.

117. At alij antiquum potius, seu vetus, & non novum præ-
sumi statuunt quos adducit Mascard. d. com. l. 771. in prin. &
Menoch. d. c. 91. n. 1.

118. Nos autem, pro conciliatione utriusq. sententiae, di-
ligenter videndum dicimus, Anne vasallus, vel an Dominus,
vel an neuter feudum possideat.

119. Primo casu, si vasallus in feudi possessione reperitur, & Dominus, qui cum illo contendit, feudum novum esse dicit, presumendum videtur, feudum antiquum esse: quia pro possidente presumi solet, l. circa 14. D. de probation.

120. Itaq, Dominus probare tenetur, feudum esse novum: quia possessio vasalli Domino onus probandi imponit, d. l. circa: & quia ille qualitatem rei probare debet, qui in ea fundamentum constituit, l. habebat. 13. D. de Instit. actio. no. Bald. libr. 2. F. tit. 26. & alij plures quos allegat. Mascard. d. concl. 771. n. 6.

121. At secundo casu, si Dominus est in feudi possessione, & vasallus id antiquum esse controverit, omnino novum esse presumitur: quia pro possidente presumi solet, d. l. circa.

122. Ex quo propter ante dictas rationes vasallo onus probandi incumbit no. Alvarot. d. lib. 2. F. tit. 26. & alij quos recitat Mascard. d. concl. 771. n. 7.

123. Non tamen idem, tam in primo, quam in secundo casu statuimus, si vasalli, vel domini possessio viciosa est: quia tum perinde est, ac si non possiderent: & consequenter non habet locum presumptio, quæ ratione possessionis fieri solet, ut Curt. Sen. & Cravet. sentire refert Moz. de F. de naturalibus feudd. n. 20.

124. Tertiò verò casu, quo nec Dominus, nec vasallus est in possessione feudi, potius antiquum, quam novum presumitur. libr. 2. F. tit. 11. & no. Wesenbec. de F. c. 2. num. 8. quia novum feudum pendet à constitutione & concessione nova: quæ cum sit facti, non presumitur: sed probari debet, l. asseveratio. 10. C. de non num. pecun.

125. Quod si tamen, hac presumptione omissa, Dominus, vel vasallus affirmet, feudum vel novum, vel antiquum esse, omnino

omnino affirmanti, & non neganti probatio incumbere videtur: quia is qui dicit, & non qui negat probare debet, l. frustra 8. & l. actor. 23. C. de probation. & no. Alvarot. lib. 2. F. tit. 11. §. ult. Et hæc de feudi distinctionibus ratione causæ efficientis.

126. Ratione materiæ feudum in Ecclesiasticum, & seculare distingui potest.

127. Ecclesiasticum illud esse dicimus, quod in re Ecclesiastica est constitutum. Et in nostra lingua appellatur, Ein Lehen vom krummen Stab.

128. At seculare feudum vocamus, quod constitutum est in re profana.

129. Et ita Ecclesiasticum & seculare feudum, non ex personarum, sed ex rerum qualitate estimandum credimus, cum D. Vult. lib. 1. de F. c. 8. n. 19.

130. Clericus enim etiam seculare feudum dare, & accipere, & Laicus etiam feudum Ecclesiasticum constituere potest, libr. 2. F. tit. 35. tit. 40. §. ult. no. Schneid. de F. p. 3. n. 21. & D. Vult. d. c. 8. n. 19.

131. Unde Gailius Prælatos, ratione temporalium Dominiorum, quæ ab Imperatore habent, Principes, vel Comites esse posse affirmat: & consequenter Cæsarea Maiestati, instar secularium Principum, subjectos esse, libr. 1. observat. cap. 34. num. 4.

132. Et certè non solum ex historijs apparet, Imperatores, quamplurimos Archiepiscopatus, Episcopatus & Abbatias instituisse, & tanquam sua feuda personis Ecclesiasticis contulisse:

133. Sed etiam certum est, maiora Ecclesiastica feuda, tam à Feudistis, quam ab alijs, Regalia nominari: quæ tamen non

non nisi à Rege, vel ab Imperatore conferri solent lib. 1. F. tit. 14. in pr. lib. 2. F. tit. 34. in pr. & consentiunt Orho Frisingen. lib. Chron. 7. c. 14. & 31. Radevic. lib. 2. c. 30. & Anton. Florentin. histor. p. 2. tit. .

134. Et propterea in appellatione Ecclesiastici, vel secularis feudi non est inspicienda persona constituentis, sed res, quæ in feudum datur.

135. Si. n. persona inspiceretur facile feudum, quod est Ecclesiasticum, appellareturulare, & cōtrā quod estulare, nominaretur Ecclesiasticum: Et hæc de distinctione feudi ratione materia.

136. Ratione forma duobus modis feudum distingui potest: Primò in Ligium, & non Ligium.

137. Ligium volunt ab Italico verbo Liga appellatū sec. Kranz lib. Nortman 4. c. 7. quia ita vasallum Domino obligat, ut eum arctius obligare non possit.

138. Hoc. n. feudum illud est, in quo vasallus cōtrā omnes, nullo anteposito seu excepto, fidelitatē promittit lib. 2. F. t. 99. de Clem. Pastoralis. De sent. & re iud. et no. Alvarot. in pralu. feud. d. diuis. 13. itē Ifern. lib. 2. F. t. 7. ubi iuramētī formā ponit.

139. In nostra lingua hoc esse dicimus, Da sich der Lehenman wil gebrauchen lassen wider meniglichem / nie mand außgeschloss. n. no. Schneid. de F. p. 1. n. 42.

140. Vnde Aeguin. Baro lib. 1. de benefic. c. 4. in prin. hoc feudum arctioris fidei esse, vel sub arctiore fidelitatis, & obsequij conditione fieri dicit.

141. In hoc autem feudo duo requiruntur: unum à parte concedentis, alterum à parte recipientis.

142. A parte concedentis, ut is non recognoscat Superiorem no. Bald. in pralu. feud. n. 52. & Alvarot. in pralu. feud. d. diuis. 13.

143. Huius

143. Huius generis sunt Imperator, Pontifex, Rex Gallia, vel Hispania: quia non recognoscunt Superiorem.

144. Vnde Capicius insert. Ducem Mantua, vel Ferrara, non posse dare alicui feudum Ligium, quia Imperatorem pro Domino agnoscunt.

145. A parte verò accipientis requiritur, ut non recognoscat alium, nisi eum, à quo Ligium feudum accepit.

146. Hoc. n. feudum ita conceditur, ut alij fidelitas non reservetur sec. Ias. in pralu. feud. n. 106. cum seq. & hoc omnes lib. 2. F. tit. 55. scribere affirmat Menoch. conf. 2. n. 25.

147. Huius generis sunt Duces, Principes & Comites Imperij: quia nullum alium Superiorem, quàm Imperatorem, recognoscant.

148. Et propterea non male hi Ligij Imperatoris vasalle, & alio nomine homologi vocantur, de quo in Constit. Frederici de Ducatu Austria apud Cuspin. & no. Cuiac. lib. 4. F. tit. 53.

149. Non autem potest unus duorum esse homo Ligius no. gl. in d. c. pastoralis §. rursus: quia in ligio feudo nemo excipitur.

150. Et hoc ad id verum esse videtur, ut ne quidem respectu diversarum rerum, unus duorum homo Ligius esse possit sec. Guid. Pap. decis. 213. n. 4.

151. Ex qua illorum opinionem improbamus, qui consuetudine recipi posse arbitrantur, ut idem vasallus eodem tempore, duorum, vel plurium homo Ligius esse queat sec. Guid. Pap. decis. 310. Molin. in consuetud. Paris. tit. 1. §. 1. gl. 5. n. 6. & Menoch. d. conf. 2. n. 26.

152. Nam eo ipso quod quis duorum homo Ligius fieri dicitur, desinit esse homo Ligius: quia hic ille tantum est,

est, qui altero non anteposito, vel excepto, fidelitatem promittit: Et hac de feudo ligio.

153. Non ligium feudū est, in quo vasallus Domino fidelitatem jurat, alio excepto.

154. In hoc enim feudo ita vasallus Domino fidelitatem debet, ut eandem alteri quoque prestare possit.

155. Hujus generis sunt omnia feuda, quæ ab ijs concessa sunt, qui Imperatorem, vel alium, pro Superiore agnoscunt.

156. In hoc autem non Ligio feudo, vasallus, qui contra quemcumque Domino fidelitatem promissit, contra Imperatorem opem ferre non tenetur, no. Bald. lib. 2. F. tit. 55. §. præterea Ducatus: quia Imperator in omni juramento exceptus intelligitur no. DD. d. tit. 55.

157. Ex quo illorum opinionem rejicimus, qui Imperatorem Pontifici subijciunt, & huic fidelitatem deberi volunt, lib. 2. F. tit. 100.

158. Si enim hoc admittitur, duo inde sequuntur absurda: Vnum, feudum Ligium ab Imperatore verè non dari: quia hoc, non nisi ab eo, qui Superiorem non recognoscit, dari solet:

159. Alterum, feudum Ligium à solo Pontifice constitui posse: quod & Interpretum doctrinis, & nostris moribus adversatur: Et hac de prima divisione respectu formæ.

160. Deinde ratione formæ feudū ab Interpretibus, in hereditarium, & non hereditarium, seu, ut vulgò loquuntur, in feudum ex pacto & providentia, distingui solet: ut primi fecerunt Pileus & Bulgarus teste Ifern. libr. 1. F. tit. 8. §. hoc quoque, quos plurimi secuti sunt, ut eos refert Hartm. Pistoris lib. 2. q. p. 1. q. 1. n. 1.

161. Hanc

161. Hanc distinctionem Interpretes ex investiturarum formis sumunt.

162. Nam differre putant, Vtrum Heredibus, an verò Liberis, vel Filijs feudum concedatur.

163. Illud hereditarium, at hoc ex pacto & providentia appellant, de quo utroque pauca agemus.

164. Et quidem appellationem feudi ex pacto & providentia, magistralem esse, dicit Ioan. Thom. de Marin. in tr. de generib. & qual. feud. n. 1.

165. Ratio hujus appellationis est: quia non solum ex pacto acquirentis: sed etiam ex peculiari quadam concedentis providentia, & beneficio legis in descendentes transit sec. Andr. de Ifern. d. libr. 1. F. tit. 8. §. hoc quoque, & Frecc. de F. lib. 3. differ. 2. 2.

166. Ex quo intelligitur, nomina ista, ex Pacto & Providentia, non solum certæ speciei, quæ feudo hereditario opponatur, convenire.

167. Sed generaliter & regulariter omnibus feudis, etiam hereditario feudo, accommodari posse: quia in genere & regulariter omnia feuda, beneficio Domini, & pacto vasalli acquisita censentur lib. 1. F. tit. 1. §. cum verò Cunradus, cum §. seq. & no. Camerar. libr. 2. F. tit. 55. §. præterea Ducatus.

168. In specie verò feudum ex pacto & providentia illud Interpretibus dicitur, quod nulla heredum mentione facta, ita alicui conceditur, ut ex beneficio concedentis, non hereditario, sed feudali & sanguinis jure, ad descendentes perveniat sec. Ifern. d. lib. 2. F. tit. 39.

169. Et hoc feudum sequentibus formulis conceditur, nempe, Titio, & eius liberis, sive filijs, concedimus pagum Northeimianum in feudum:

D

170. Titio,

170. Titio, & eius descendens concedimus N. in feudum:

171. Titio, & eius familiæ, seu posteris, concedimus N. in feudum:

172. Titio, & eius proli, concedimus N. in feudum.

173. Titio, & omni eius generationi concedimus N. in feudum:

174. Titio, atque suis, concedimus N. in feudum.

175. Omnes enim hæc formula, feudum ex pacto & providentia Interpretibus denotant, ut multis auctoritatibus probant D. Hartm. Pistor d. lib. 2. q. 1. q. 1. n. 16. cum seqq. & D. Vult. lib. 1. de F. c. 8. n. 28.

176. Quod si tamen ex circumstantiis diversum colligi potest, tum non ex formula investiture, sed ex circumstantiis feudum æstimandum volunt no. Dn. Vult. d. c. 8. n. 28. cir. fin.

177. Huius autem generis circumstantia est, si feudum sit emptum.

178. Et si enim in hoc feudo in formula investiture nulla heredum sit facta mentio: nihilominus pro hereditario habetur: quia talis est feudi empti natura, ut multis auctoritatibus adductis respondit Bursat. consil. 4. num. 15. & 16.

179. Sic etiam huius generis illa circumstantia est, Si feudum alicui pro se & filiis ob benè merita concessum sit.

180. Hoc enim feudum pro empto habetur: quia benemerita sunt loco precij ut responderunt Natta cons. 674. n. 14. vol. 4. & Menoch. cons. 309 n. 19. vol. 4. quos sequitur Dn. Vult. n. 28. cir. fin.

181. Hæc

181. Hæc tamen posterior circumstantia, ex recepta Germania consuetudine non attenditur.

182. In omnibus enim investituris dicitur, feudum ob benemerita accipientis dari: non tamen ideo hoc feudum pro hereditario habetur no. D. Vult. d. n. 28. in fin.

183. Effectus huius feudi ex pacto & providentia est: Vt illius successores, non ab ultimo defuncto, sed potius ex pacto, cum primo acquirente inito, id obtinere intelligantur sec. Isern. libr. 2. F. tit. 8. §. quid ergo & tit. 55. §. præterea Ducatus.

184. Et hoc adeo verum est, ut succedens in hoc feudo, id ex pacto, in prima investitura interposito, jure proprio obtinere, magisq. feudum antè quæsitum capere, quàm de novo acquirere censetur no. gl. & D. lib. 1. F. tit. 1. Et hæc de feudo ex pacto & providentia.

185. Vocabulum Hereditarium variè accipitur.

186. Primum enim hereditarium dicitur, ad differentiam personalis alicuius concessionis, quæ ad nullum successionem transit:

187. Deinde quod à communi parente, successionis jure, sine tamè hereditaria qualitate, ad descendentes devolvitur.

188. Et hoc utroq. modo, omnia feuda hereditaria vocari possunt, ut explicat D. Hartm. Pistor. d. lib. 2. q. 1. q. 1. n. 31. usq. ad num. 37.

189. At tertio hereditarium feudum appellatur, quod ex verbis, in investitura usurpatis, hereditariam qualitatem induit no. D. Pistor. d. q. 1. n. 37.

190. Et hoc rursus, ex mente Interpp. non est unius generis sed in duas species deducitur.

191. Nam quandoq. feudum hereditarium, propter verba

investitura, non solum ad masculos, prout natura feudi exigit, sed instar aliarum rerum hereditariarum, ad omnes etiam extraneos heredes, qualescung, illi fuerint, hereditario jure transmittitur.

192. Veluti si in investitura dicatur, Titio, & heredibus eius quibuscunque, pagum Northheimianum in feudum concedo, de qua forma agit Bald. in l. cum virum 16. n. 21. C. de fideicommiss.

193. Hæc enim generalia verba, heredibus quibuscunque, eam vim habent, ut feudum ad omnes & quoscunque heredes pertineat. sicut plurimi affirmant quos allegat D. Pistor. d. q. 1. n. 39.

194. Eandem vim multi etiam huius formulæ esse dicunt: Titio & heredibus eius, & quibus dederit, pagum Hircanum in feudum concedo, ut Afflict. Rebuff. Bald. Ripam, Alexand. Rube. Paris. & Roland. à Valle statuere dicunt D. Vult. lib. 1. de F. c. 8. n. 10.

195. Et hoc feudum Marian. Socin. Cravet. Iul. Clar. & alij, merè, vel absolutè hereditarium appellant no. D. Pistor. d. quest. 1. num. 40. quia in omnibus & per omnia censetur jure rerum hereditariarum: præsertim in successionibus & alienationibus, qua in ultimis voluntatibus fiunt no. Dn. Vult. d. c. 8. n. 30.

196. Quandoq, verò (qua est altera feudi hereditarij species) tantum heredum fit mentio, sine alia adjetione.

197. Veluti si in investitura dicatur. Titio & eius heredibus pagum Northheimianum in feudum concedo: & ut nos loquimur: Dem Titio vnd seinen Lehenserben gib ich das Dorff Northheim zu Lehen: de qua specie Interpretet

pretet intelligendos; quoties de hereditario feudo loquuntur. asserit D. Pistor. d. q. 1. n. 41. & 44.

198. Et licet sint qui putant, ex eo quod in investitura asseritur, Feudum alicui & eius heredibus concessum, non ideo feudum hereditarium, seu novam speciem, ab alijs feudis separatam, constitui: sed vocabulum heredibus, secundum jus feudorum eam vim habere, ac si de filijs actum esset. & ita hoc feudum ex pacto & providentia esse, quorum mentionem faciunt D. Pistor. d. q. 1. n. 42. & 43. & Dn. Vult. lib. 1. F. c. 8. n. 30. vers. ita enim nonnulli:

199. Tamen contrariam opinionem communem esse, ydem D. Pistor. d. q. 1. nu. 44. & Dn. Vult. d. c. 8. n. 30. vers. alijs contrà negantibus, affirmant.

200. Priorem tamen sententiam ex Germaniæ consuetudine receptam, & in Theoria juris feudalis veriore dicit Gail. lib. 2. obs. c. 154. n. 20. & D. Vult. d. n. 30.

201. Vnde cum utraq, pars non levibus argumentis suam opinionem stabiliret: nonnulli utramq, opinionem junxerunt, & hanc speciem, mixtum hereditarium feudum, appellarunt, quos allegant D. Pistor. d. q. 1. n. 47. & D. Vult. d. c. 8. n. 30. vers. utriusq, huius sententia.

202. Verùm rectè Pistoris statuit, nihil in eo laborandum, utrum hoc feudum mixtum an simpliciter hereditarium appelletur: modo concedatur, ea tantum de causa hoc feudum mixtum hereditarium nominari, quod non perinde, ut merè & absolutè hereditarium, ad extraneos heredes transeat: at in reliquis hereditarij feudi naturam retineat, no. D. Pistor. d. q. 1. num. 47. & 48. & Dn. Vult. d. c. 8. num. 30. cir. fin.

203. Et hanc alteram feudi hereditarij speciem, nonnulli eatenus

atque hereditariam censent, ut quis non tam in feudo, quam in ceteris allodialibus bonis heres esse cogatur: interim verò qualitas illa hereditaria, ipsum feudum nihil afficiat: adeò ut propriam suam naturam retineat, & secundum eam iudicandum sit, ut senserunt Ba'd. Alex. Conn. Decius, Paris. Marianus Socin. Molinè. & Hippolytus Riminald. test. Pistor. d. q. 1. n. 49.

204. At alij ex illo verbo, Heredibus, eatenus hoc feudum hereditarium fieri putant, ut immutata primi feudi natura non hereditaria, fiat hereditaria: adeò ut ipsum feudum pro re hereditaria habeatur, in q. eo heres jure hereditario succedat, in qua sententia fuerunt Iac. de Belviso, And. de Ifern. Barthol. Matth. de Afflict. Præpos. Alexand. Iason, Curt. Iun. Campeg Brun. Loffred. & alij, quos recenset D. Pistor. d. q. 1. n. 57. & 58.

205. Et hanc posteriorem sententiam si Interpretum doctrinas sequimur, veriore, & priori in foro præferendam esse affirmat & probat D. Pistor. d. q. 1. n. 82. cum seqq. Et hæc de altera hereditarij feudi specie,

206. Verùm in investitura non tantum heredum, sed etiam filiorum quandoq. fit mentio: veluti, Titio & eius filijs, atque heredibus, pagum Kirchheimianum in feudum concedo.

207. Hæc forma quia à præcedentibus duabus formis differre videtur: ideò variæ de ea sunt Interpp. opiniones.

208. Nam alij volunt hæc forma tertiam hereditarij feudi speciem constitui. quam feudum hereditarium mixtum vocant, quos enumerat Dn. Pistor. d. libr. 2. quæst. p. 1. q. 3. num. 18. & Dn. Vult. de F. libr. 1. c. 8. num. 31. vers. alij cum omnem.

209. At

209. At alij hæc forma novam hereditarij feudi speciem introduci negant.

210. Et horum alij opinantur, hæc forma feudum ex pacto & providentia designari, quos recenset D. Pistor. d. q. 3. n. 1. & D. Vult. d. c. 8. n. 31. vers. sunt qui existimant.

211. Alij verò hæc forma feudum hereditarium describi arbitrantur, quos allegant D. Pistor. d. q. 3. n. 17. & Dn. Vult. d. c. 8. n. 31. vers. alij verò hoc feudum.

212. Nos in hac opinionum diversitate, illorum sententiam cum D. Pistore d. q. 3. n. 22. sequendam dicimus, qui ex hæc forma novam speciem introduci, vel feudum ex pacto & providentia, constitui, negant.

213. Reverà enim hæc forma nihil aliud quam feudum hereditarium exprimitur, atq. constituitur, ut multis confirmat D. Pistor. d. q. 3. n. 22. cum seqq.

214. Et quamvis Interpretes non parum inter se contendunt, Si feudum alicui concessum sit, pro se & heredibus masculis, vel pro se, heredibus, & successoribus masculis, vel pro se, atque heredibus masculis & foeminis, vel pro se, & heredibus legitimis, vel pro se, & heredibus ex corpore legitimè descendentibus, vel deniq. pro se, & heredibus utriusque sexus, an his formulis feudum ex pacto & providentia, an verò hereditarium designetur, ut multis auctoritatibus ostendit D. Vult. d. c. 8. n. 31. §. ita etiam controversitur.

215. Tamen si fundamenta & rationes Dn. Pistoris d. quæst. 3. num. 22. cum seqq. consideramus: omnino statuiamus, omnibus hisce formulis feudum hereditarium notari atq. exprimi.

216. At quid si in investitura, prædictarum vocum nulla expressio

expressa fiat mentio, sed tantum dicatur, Titio pagum Northemianum in feudum concedo?

217. Hoc feudum Clar. in commun. sentent. §. feudum q. 9. n. 6. à nonnullis in forme appellari dicit.

218. Et nobis hæc questio, cum illa convenire videtur. An in dubio feudum ex pacto & providentia, an verò hereditarium præsumendum sit?

219. Cum enim simpliciter Titij fiat mentio, nec certa feudi qualitas, vel aliqua circumstantia, ex qua conjectura sumi possit, exprimat: planè dubium est, quale sit hoc feudum.

220. Iam autem nonnulli in dubio, feudum hereditarium præsumendum putant, quos allegat Menoch. de præsumtion. lib. 3. c. 94. n. 1.

221. Hi enim dicunt feudum in hereditatis petitionem venire: & in dubio quemlibet sibi & suis heredibus prospexisse censi.

222. At alij in dubio feudum potius ex pacto & providentia præsumendum existimant, quos enumerant Menoch. d. c. 94. num. 7. & Dn. Vult. d. c. 8. num. 33. §. maluerunt igitur alij.

223. Nos priore opinione repudiata, hanc posteriorem sententiam probamus.

224. Nam in dubio id quod est ex natura rei, & non quod est ex singulari conventionione præsumitur. At esse feudum ex pacto & providentia, est ex natura feudi: sicut contra, esse hereditarium, est ex singulari conventionione.

225. Sic etiam in dubio contrahentes videntur se dispositioni juris communis conformare. At jus feudorum qualitatem hereditariam non agnoscit, sed tantum jus sanguinis

guinis no. Afflict. in pr. elud. feud. l. n. 97. & Ofsacus decis. 161. n. 5. cum seqq.

226. Non autem admitti potest, feudum sua natura in petitionem hereditatis venire: sed potius contrarium affirmari debet.

227. Non etiam Semper, sed tantum plerumq; præsumitur, quemlibet sibi & suis heredibus prospicere: si nimirum id subiecta materia patitur no. D. Vult. d. c. 8. n. 33. vers. sed hanc opinionem.

228. Ex quo Thom. de Marinis hanc præsumptionem respectu animi acquirentis, at non respectu animi concedentis locum habere dixit in tr. feud. tit. de feudo ex pacto & provid. n. 55. Hic enim feuda juxta suam naturam alicui dedisse intelligitur.

229. Et ita huc usq; hanc secundam ratione formæ distinctionem ex mente Interpretum cum D. Pistore explicavimus, & quæ nam in vario opinionum conflictu sententia probabiliores judicande sint, ostendimus.

230. At si remotis Interpretum auctoritatibus & doctrinis de hac distributione agendum est: aperte & simpliciter affirmamus, jam explicatam feudi distinctionem ex jure feudali non probari, sed à Pileo & Bulgaro excogitatam esse.

231. Idècum Dn. Pistore asserimus, hanc distinctionem non solum jure feudorum ignotam esse, sed multis probabilibus argumentis tam ex jure feudorum, quàm aliunde desumptis, improbari posse, ut egregie declarat D. Pistor. sepe d. quest. 1. num. 92. cum seqq. Et hæc de feudo proprio & eius speciebus.

DE IMPROPRIO, VEL NON

recto feudo, & eius specie-
bus:

CAPUT SEXTUM.

232. In precedenti capite, de feudo proprio & eius specie-
bus egimus: jam hoc capite de improprio agemus.

233. Hoc enim instituta generalis divisio feudi exigit:
quia uno eius membro explicato, etiam alterum explicari de-
bet, ut tota cò melius intelligi possit.

234. Et quidem improprium feudum, vel feudum non
rectum, illud esse dicimus, quod non per omnia propriam feu-
di naturam, vel communem feudi rationem sequitur: sed
aliqua sui parte ab ea recedit.

235. Si enim propria feudorum natura non planè respon-
det, improprium feudum esse, & à proprio degenerare dici-
tur no. VVesenb. de F. c. 2. n. 10.

236. Qua de causa impropria feuda, etiam degenerantia
vocantur, no. VVesenb. d. n. 10.

237. Receditur autem à propria feudi natura duobus mo-
dis, jure scilicet, & pacto no. D. Vult. lib. 1. de F. n. 38.

238. Iure receditur, si propria feudi natura, quæ commu-
ni feudi jure constituta est, rursus alio feudali jure singulari-
ter mutatur.

239. Et hoc fit in feudo Camera, & in feudo Cavena li-
bro 2. F. tit. 1. §. ult.

240. In utroq; enim à propria feudi natura receditur:
non quidem conventionem hominum: sed juris feudalis dispo-
sitione.

241. Cameram DD. ararium Domini, & Cavenam, Do-
mini

mini cellarium, horreum, vel penurarium interpretantur in
d. tit. 1. §. ult. & no. Zas. de F. p. 4. n. 8.

242. Unde feudum de Camera, est jus perspicendi pecu-
niam, de Camera, seu arario Domini.

243. Et feudum Cavena, est jus percipiendi annonas, ex
cella, vel horreo Domini.

244. Vtrumq; hoc feudum, etiam feudum in Curte ap-
pellatur lib. 1. F. tit. 5. §. pen. quia utrumq; ex Curte, h. e. ex do-
mo, vel Curia Domini percipitur.

245. Vtrumq; verò rursus, in officiosum, & non officio-
sum distingui potest.

246. Officiosum vocamus, in quo, ratione officij alicuius,
vasallo ex Camera, vel Cavena Domini, merces aliqua præ-
stat.

247. Et hoc officium, vel est nominatū, vel innominatū.

248. Nominatum officium dicimus, quod in jure feudo-
rum certum & expressum nomen habet.

249. Huius generis est feudum Guardia, & feudum Ca-
staldia no. D. Vult. de F. lib. 1. c. 8. n. 17.

250. Feudum Guardia Ardizoni libr. 2. F. tit. 81. pro vi-
ce Dominicaria appellari videtur, no. Dn. Vult. d. cap. 8.
num. 17.

251. Et est quod alicui arcis tuenda vel territorij custo-
diendi gratia conceditur no. DD. lib. 1. F. tit. 2.

252. Guardia enim custodiam significat: & fortè à Ger-
manico verbo *Bewahren* descendit.

253. At feudum Castaldia pro vice villicaria nomina-
ri videtur d. lib. 2. F. tit. 81.

254. Et est quod alicui pro administratione bonorum
conceditur.

255. Castaldia enim rerum gubernationem, & Castaldus rerum gubernatorem significat: cum nimirum, qui non sit absimilis Oeconomo, Procuratori, & Actori possessionum, quorum sit mentio in l. jubemus 14. C. de Sacros. Eccl. f. & l. ubi. C. Quod cum eo qui in aliena potest.

256. Vnde Schraderus feudum Castaldie esse dicit, quod illi, qui res, vel negotia alicuius gerit, vel procurat, pro cura atq. sollicitudine eius conceditur sec. gl. & DD. lib. 1. F. tit. 2. Et hac de nominato officia.

257. Innominatum officium dicimus, quod certo nomine jure feudorum non est insignitum.

258. Huius generis est feudum mercedis no. Dn. Vult. de F. lib. 1. cap. 8. num. 17. §. innominatum, nempe illud feudum quod alicui pro mercede alicuius rei tribuitur, d. lib. 1. F. tit. 2. in princip. quale esse dicitur feudum, quod Advocatie, vel defensionis nomine alicui datur sec. Cuiac. lib. 1. F. tit. 1.

259. Vnde Schrader. de F. p. 2. c. 4. num. 23 ex sententia Alvaroti, Præpos. Iason. Feudum Advocatie esse dicit, quod Dux, Comes, vel Episcopus, vel alius Dominus, alicui, pro patronicio, vel consilio, quod eius præstat, concedit.

260. At hodie feudum Advocatie apud nos frequens est: & initium cepisse videtur ab Ecclesiis: quæ hoc interdum nobilibus, interdum Comitibus, vel Principibus, defensionis nomine contulerunt.

261. Qua de causa multi hodie, multorum monasteriorum, multarumq. Imperialium civitatum Advocati, seu Protectores dicuntur, Schuz oder Schirm herren.

262. Hæc autem Guardie, Castaldie & mercedis feuda, que

quæ alicui pro officij mercede dantur, annua sunt lib. 1. F. tit. 11. in fin. ubi no. DD.

263. Et idè annalia feuda nominantur: quia sicut annuis vicibus annona reddit: ita hæc functiones, quæ servandæ, vel procurandæ annonæ causa mandantur, quotannis resumuntur.

264. Et si Dominus anno finito, eos, qui talia feuda acceperunt, diutius possidere patitur, exemplo precarij, tacitè hæc functiones resumptæ intelliguntur no. Cuiac. d. lib. 1. F. tit. 1. §. item illud quod datur.

265. Nec prohibetur Dominus, qui pro feudo accepit aliquid, anno transacto, id sine precij restitutione revocare lib. 1. F. tit. 2. quia precio illo, eius tantum anni redditus emptus videtur nov. Cuiac, in d. §. item illud quod datur.

266. Quod si tamen convenit, ut ultra anni spacium, certo determinato tempore, vasalli ea feuda retinerent: id quod pactum est servari debet d. lib. 1. F. tit. 2.

267. Nihil enim tam congruum fidei humanæ, quam ea, quæ inter aliquos placuerunt, servare l. 1. in pr. D. de pact. Et semper ex conventionem partium contractus legem accipiunt l. 1. §. si convenit. D. de pos.

268. Itaq., ante determinati temporis lapsum, Dominus hæc feuda revocare nequit arg. l. 3. C. de locat.

269. Quod si tamen iusta quadam indignatio, aut legitima causa revocationem suadeat, eam admittendum putamus.

270. Quid enim si vasalli officijs suis non fungantur? Certè quin tùm ijs feuda auferri possint, non dubitamus: quia feuda, seu beneficia, propter officia illis data fuerunt no.

Bald. Alvarot. Præpos. & Frid. Baro Limpurg. d. lib. 1. F. tit. 2.

Et hæc de feudo officioso.

271. Non officiosum feudum appellamus, quod alicui gratis, sine officij onere, conceditur.

272. Huius generis est feudum Soldatæ, & feudum habitationis.

273. Feudum Soldatæ Obertus de Ortto à solidis denominatum putat lib. 2. F. tit. 10. in fin.

274. At fortè à Germanico verbo, Sold/ quod stipendium significat, deduci potest. Vnde Germanus Soldaten dicuntur milites, qui stipendia accipiunt.

275. Et hoc feudum Obertus de Ortto dicit esse præstationem quandam annuam, gratuitam, in solidorum donatione plerumq; consistentem d. lib. 1. F. tit. 10. in fin.

276. Dicitur præstatio gratuita: quia ex mera dantis gratia proficißitur.

277. Dicitur annua quia singulis annis præstari solet.

278. Neg, tamen vel ex parte Domini, vel ex parte vassalli ad heredes transmittitur: quia morte dantis & accipitis finitur d. tit. 10. in fin.

279. Et hoc feudum ab Interpretibus personalissimum vocatur no. Schneidenov. de F. p. 1. num. 51. & Intrigol. de F. quæst. 35.

280. Dicitur tandem plerumq; quia non semper in solidis, seu numerata pecunia: sed quandoq; etiam in vino & annona consistit d. tit. 10. in fin.

281. Et tale Soldatæ feudum, adhuc hodiè à Principibus, Comitibus, & alijs Magnatibus, benè meritis Senibus, & Nobilibus, Fortunæ calamitate ad inopiam redactis, dari solet, no. Frid. Baro Limpurg. d. tit. 10. in fi. Et hæc de feudo Soldatæ.

282. Feu-

282. Feudum habitationis est præstatio gratuita, cuius vi domum, vel arcem aliquam, vassallus inhabitare potest, lib. 2. F. tit. 75. & tit. 105. ubi not.

283. Et hoc feudum, nisi aliud specialiter cautum sit, morte accipientis finitur, d. lib. 2. F. tit. 105.

284. Ex quo ab Interpp: personale dicitur: quia ad heredes dantis, non etiam accipientis transit, sec. Ias. in prælud. feud. n. 50. & Thom. de Marin. de generib. & qualit. feud. tit. 22. n. 2. Accipientis. n. morte finitur, d. tit. 105. Et hæc de feudis, in quibus à propria feudi natura jure receditur.

285. Pacto à propria feudi natura receditur, si inter Dominum & vassallum convenit, ut in una vel altera re, communis & propria feudi natura alteretur.

286. Hæc enim propria feudi natura pacto alterari potest quia non est substantia, sed qualitas quedam feudi, dispositione juris feudalis constituta.

287. Sic etiam videmus, omnes & singulos contractus, suam certam habere naturam, à qua cognoscantur, & à se invicem distinguantur: & hanc non ex pacto hominum, sed civilis juris dispositione constitui.

288. Veluti in emptione venditione, naturale est, ne dominium in emptorem transeat, precio non soluto §. vendita Inst. de rer. divis.

289. Potest tamen conventionc hominum aliter disponi manente nihilominus contractu emptionis.

290. Sic quoq; naturale est homini liberos habere. At licet non habeat liberos, nihilominus est homo, no. Contius de F. de division. feud.

291. Eodem modo multa sunt feudi naturalia, certo feudorum jure introducta: quæ si immutata manent, feudum

feudum est, & dicitur proprium: quia propria eius natura salva peristit.

292. Quod si verò in uno, vel altero, naturalia feudi mutantur: toties feudum improprium constituitur.

293. Et huius generis primò est feudum fœminæ concessum, vel in quo convenit, ut fœminæ succedant.

294. Fœminæ enim ex propria feudi natura non succedunt lib. 2. F. tit. 23. circa fin. & tit. 30. at benè ex pacto d. tit. 23. cir. fin.

295. Deinde huius generis est feudum, quod ea lege, eoq. pacto alicui datum est: Vt ipse habeat, & sui heredes, & quibus ipse dederit, lib. 2. F. tit. 48.

296. Hoc enim feudum quocunq. modo sine consensu Domini, vasallus alienare potest d. tit. 48 id quod propria feudi naturæ repugnet, d. lib. 2. F. tit. 39. §. 2. & 55.

297. Tertiò huius generis est feudum emtum, quod nimirum precio interveniente comparatur: quia non ex mera benevolentia proficiscitur lib. 2. tit. 23 §. ult. nec amore & honore Domini, ut feudum proprium, sed interventu pecuniæ acquiritur lib. 1. F. tit. 14.

298. Quartò huius generis est feudum pignoratitium, quod nos *Ein Pfand* lib. 1. vocamus: quia similiter non gratuito, sed interventu pecuniæ conceditur.

299. Hoc enim feudum illud esse dicitur, quando Dominus, qui alium de feudo investit, in investitura fatetur, se vasallo hoc feudum pro certa pecuniæ summa dedisse, ea conditione, ut sibi liberum sit, pecuniā restituta id recipere no. Zaf. de F. p. 12. n. 23. & 24. quem refert & sequitur Schrader. de F. p. 2. c. 4. n. 57.

300. Quintò

300. Quintò huius generis est feudum, cuius nomine vasallus Domino certam annuam pensionem solvit: quia de proprio feudo servitia, non annuæ pensiones præstantur no. Thom. Marin. de generibus feud. tit. 19. num. 11.

301. Sextò huius generis est feudum, sine investitura constitutum: quando nimirum vasallus corporalem rei feudalis possessionem, voluntate Domini, citrà aliam solennitatem, occupat no. Zaf. d. p. 12. nu. 38, Moz. de divis. feud. n. 37. & 77. & D. Vult. de F. lib. 1. c. 8. n. 41.

302. Propria enim feudi natura veram investituram requirit lib. 2. F. tit. 6. ubi not.

303. Seprimò huius generis feudum est, in quo fidelitatis iuramentum remittitur no. Zaf. d. p. 12. n. 34. & Schrader. d. p. 2. c. 4. n. 18.

304. Ex propria enim feudi natura iuramentum intervenire debet no. Curt. jun. de F. p. 1. q. 6. n. 7.

305. Octavò huius generis est, si in feudi concessione pactum intervenit, ut certum & determinatum aliquod officium præstetur: quia ex propria feudi natura incerta officia præstari solent, lib. 2. F. tit. 23 §. ult. tit. 24. §. sed non est alia justior, & tit. 28 §. adhuc quantocunq.

306. Et tale feudum videtur esse feudum Castrense, quod nos *Burgflehen* vocamus: quod nimirum eo pacto vasallus Domino concedit, ut is, ratione huius, ad defensionem castris alicuius sit obligatus no. Ferrar. Montan. de F. lib. 1. c. 6. quem sequitur Schrad. d. p. 2. c. 4. n. 17.

307. Sic etiam tale esse videtur feudum aulicum, quod nos *Hofstehen* nominamus: quando scilicet Imperator, Dux, vel Comes, aliquem de feudo, eo pacto investit, ut in aula sua

F muncere

*munere Dapiferi, Pincernæ, Præfecti aula fungatur, de quo
Schrader. de F. d. p. 2. c. 4. n. 54.*

*308. Tandem huius generis est feudum, in quo convenit,
ut nullum planè servitium præstetur, quod Francum appel-
lant no. Bald. & Ias. in prælud. feudd. divis. 8. Alvarot. 2. divis.
& Schrader. d. p. 2. c. 4. n. 6.*

*309. Ex propria enim feudi natura servitia præstanda
sunt, d. lib. 2. F. tit. 23. in fin.*

*310. Coronidis loco addimus, Omnia & singula impro-
pria feuda, in ijs tantum propriam feudi naturam non se-
qui, in quibus ea expresse mutata est: in reli-
quis verò eam retinere, ut no. DD.
d. lib. 2. F. tit. 48.*

F I N I S.

Dn:

Dn:

M. VALENTINO STEIN-
MEZIO, HOMINI ERVDITO,
ll. perito, amico mellito.

Posse ita juridicos, Steinmezi, solvere nodos,
Et regere eloquio dissona sensa suo;
Docti est ingenij, quod nec torpere veterno,
Nec solet Aonias spernere delicias.
Te laudo testem, ne dicam reliqua, nosti,
Quanta sit hoc ausu fama parata tuo.
Publica cum doctis tibi sunt certamina Musis,
Eccur non etiam publicus exstet honos?
Aude, Steinmezi, audentes Fortuna juvare
Prompta est, & dignis condecorare bonis.

Ioannes Hoenstenius
Fr: P. L.